

บทที่ 4

ฮิญาบแบบอิสลาม - ภาคที่ 2

คำสั่งห้ามมิให้เผยให้เห็นเครื่องประดับ

“และให้ระมัดระวังปกปิดอวัยวะส่วนที่เป็นของสงวนของพวกเขา”

ใช้คำภาษาอาหรับว่า **ฟัจจุ** สำหรับของสงวนทั้งของผู้ชายและของผู้หญิง เรื่องที่ว่าทั้งชายและหญิงถูกบัญชาให้รักษาความสงบเสงี่ยมของพวกเขา ให้ระมัดระวังปกปิดอวัยวะที่พึงปกปิดนั้นเกี่ยวข้องกับสองเรื่องคือสายตาของผู้อื่น นี่รวมทั้งทุกคนนอกจากสามีกับภรรยา อีกเรื่องหนึ่งก็คือเราควรระวังรักษาความสงบเสงี่ยมของตน ทำตัวให้พ้นจากความเลวทราม จากการผิดประเวณี ถ้าเรามองดูแต่เพียงรูปแบบภายนอกของโองการนี้ บางที่เราอาจจะสรุปเอาว่า มันกล่าวถึงความเลวทรามเท่านั้น แต่เนื่องจากเราได้มีบันทึกไว้อย่างชัดเจนมาตั้งแต่สมัยของบรรดามิตรสหายของท่านศาสดา(ช.ล.)และตั้งแต่มีการอธิบายอัลกุรอานตอนแรกทีเดียวแล้วว่าเมื่อใดก็ตามที่อัลกุรอานกล่าวว่า “จงระวังปกปิดอวัยวะส่วนที่เป็นของสงวน” นั้น ก็หมายความว่าให้ระมัดระวังให้พ้นจากการผิดประเวณี นอกจากในโองการที่กล่าวว่าให้ปกปิดให้พ้นจากสายตาของผู้อื่น ดังนั้นโองการนี้ไม่ว่าจะกล่าวถึงทัศนคติที่เข้าใจกันทั่วไปหรือหมายถึงให้พ้นจากสายตาของผู้อื่นก็ตาม ถ้าเราลองพิจารณาดูหะดีษแล้วก็จะเห็นได้ว่าไม่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องนี้เลย

หน้าที่ข้อที่สามคือมิให้เปิดเผย “เครื่องประดับของพวกเขา...” ซึ่งกล่าวถึงสิ่งที่แยกออกจากร่างกายอย่างเช่นเพชรพลอยและทอง เช่นเดียวกับสิ่งต่าง ๆ ที่ติดอยู่กับร่างกายอย่างเช่นเฮนนาและทายาตาด้วย

ในเรื่องที่ว่า พวกนางไม่ควร “เผยให้เห็นเครื่องประดับของนาง” นั้น ในอัลกุรอานมีข้อยกเว้นอยู่สองประการ ประการแรกคือ “นอกจากสิ่งที่อยู่ภายนอก” และประการที่สองคือ “นอกจากแก่สามีของพวกนาง.... ฯลฯ” ทั้งสองข้อเราจะต้องอธิบายกันต่อไป โดยเฉพาะข้อยกเว้นข้อแรก

สตรี “ไม่ควรเผยเครื่องประดับของนาง...ยกเว้นแต่สิ่งที่อยู่ภายนอก”
นี่กล่าวถึงอะไร? ความงามที่จะต้องไม่ถูกเปิดเผยมักจะถูกซ่อนอยู่ภายใต้เสื้อผ้า
หรือมิใช่? ถ้าเช่นนั้นอะไรเล่าคือ “สิ่งภายนอก”? นับตั้งแต่เริ่มมีศาสนา
อิสลามเป็นต้นมาก็ได้มีคำถามเกิดขึ้นหลายข้อเกี่ยวกับ “นอกจากสิ่งที่อยู่
ภายนอก” ซึ่งบรรดามิตรสหายและผู้ช่วยเหลือท่านศาสดา(ช.ล.) ได้ถาม และ
มีผู้อยู่ในนิกายชีอะฮ์จำนวนมาก ได้ถามแก่บรรดาท่านอิมามผู้ปราศจากความ
ผิดพลาด มีข้อที่เกือบจะเห็นพ้องต้องกันในจุดนี้อยู่ นั่นคือ ไม่ว่าใครจะเป็น
ผู้ถือนิกายสุนนีซึ่งอ้างถึงบรรดามิตรสหายและผู้ช่วยเหลือท่านศาสดา (ช.ล.)
หรือใครจะถือนิกายชีอะฮ์ซึ่งอ้างถึงบรรดาผู้บันทึกหะดีษเหล่านั้นก็ตาม
ก็ปรากฏว่ามีข้อที่ตกลงกันได้ว่า สิ่งที่“อยู่ภายนอก”นั้นหมายถึง ยาทาตา แหวน
และในบางกรณีก็กำไล นั่นก็คือเครื่องประดับ ที่ใช้ที่มือทั้งสองข้างและที่ใบหน้า
นี่ก็แสดงว่าสตรีไม่จำเป็นต้องปกปิดใบหน้าหรือมือของเธอ สิ่งของที่ประดับ
ประดับที่เหล่านี้อาจถูกเปิดเผยให้เห็น ได้ตราบเท่าที่มันเป็นส่วนหนึ่งของการ
ใช้สอยตามปกติ เครื่องประดับที่ใช้ที่ใบหน้าและที่มือทั้งสองข้างนั้น ไม่จำเป็นต้อง
ต้องได้รับการปกปิด

มีหะดีษอยู่มากมายหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ มีผู้ถามท่าน
อิหม่ามซาดิกว่า จะเปิดเผยเครื่องประดับอะไรได้บ้าง นั่นก็คือสิ่งของที่ไม่จำ
เป็นต้องปกปิดนั้นมีอะไรบ้าง ท่านได้กล่าวว่า “คือยาทาตา และแหวน และมัน
อยู่บนใบหน้าและที่มือ”² อบี บาซิร์กล่าวว่าเขาได้ถามท่านอิหม่ามซาดิก
เกี่ยวกับข้อยกเว้นนี้ และท่านตอบว่า แหวนและกำไลมือ³

มีหะดีษซึ่งถูกบันทึกโดยคนผู้หนึ่งซึ่งมิใช่ชีอะฮ์ แต่เนื่องจากเขาเป็น
ผู้ที่ไว้วางใจได้ บรรดาอุละมาฮ์จึงได้อ้างถึง เขาผู้นั้นกล่าวว่าเขาได้ยินจากญะ
ฟัร อิบน์ มุฮัมมัด(อ.) ว่าข้อยกเว้นคือใบหน้าและมือ นี่ก็คล้ายคลึงกับที่คน
อื่น ๆ กล่าว เมื่อไม่จำเป็นต้องปกปิดใบหน้าและฝ่ามือ ดังนั้นเครื่องประดับใบ
หน้าและฝ่ามือจึงไม่จำเป็นต้องได้รับการปกปิดด้วย

มีหะดีษอีกบทหนึ่งซึ่งเล่าโดยท่านอลี อิบน์ อิบราฮีม จากท่านอิหม่าม
บากิร(อ.) ท่านถูกถามถึงเรื่องสิ่งยกเว้นนี้ และท่านกล่าวว่ามันรวมถึงเสื้อผ้าของ
หญิงผู้นั้น ยาทาตา แหวน และการระบายสีที่ฝ่ามือและกำไลมือ⁴ ครั้นแล้วท่าน

อิหม่ามก็กล่าวว่าเรามีเครื่องประดับอยู่สามระดับ คือเครื่องประดับที่คนทุกคน
อาจเห็นได้ เครื่องประดับที่มะฮฺรอมอาจเห็นได้ และเครื่องประดับที่คู่ครองอาจ
เห็นได้ สิ่งที่เปิดเผยแก่ผู้คนที่หลายคือใบหน้าและมือกับเครื่องประดับของมัน
เช่น ยาหาดา แหวน กำไล แต่สิ่งที่อาจเผยให้ผู้ที่เป็นมะฮฺรอม เห็นได้ก็คือคอ
และเหนือขึ้นไป รวมทั้งสร้อยคอ กำไลแขน มือ รวมทั้งกำไลมือและสิ่งใดที่
อยู่ใต้ข้อเท้าลงไป แต่ก็มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอยู่ในเรื่องสิ่งที่อาจเปิดเผย
ให้ผู้ที่เป็นมะฮฺรอมแลเห็นได้ สิ่งนี้อาจสรุปได้จากหะดีษทั้งหมดและที่เป็น
ไปตามข้อบัญญัติของกฎหมายศาสนาก็คือ มะฮฺรอมนั้นไม่ใช่ใครนอกไปจาก
สามีของนางซึ่งจะเปิดเผยได้ตั้งแต่สะดือไปถึงหัวเข่า แม้แต่บิดาหรือพี่ชายน้อง
ชายก็เห็นไม่ได้ และตั้งแต่สะดือขึ้นไปนั้นต้องปกปิดแก่ทุกคนยกเว้นแต่บิดา
แต่สำหรับสามีแล้วสตรีอาจเผยให้เห็นร่างกายทั้งหมดได้

เรายังมีหะดีษอื่น ๆ ในเรื่องนี้ด้วย อย่างเช่นที่ว่าสตรีต้อง “ปกปิด
ทรวงอกของนาง” ก่อนหน้าที่จะมีโองการนี้ลงมา ผู้หญิงใช้ผ้าคลุมผมแต่จะ
เอาปลายผ้าผูกไว้ด้านหลังศีรษะเพื่อว่าจะได้เผยให้เห็นตุ้มหู คอและทรวงอก
เพราะเสื้อของเธอมักจะมีคอแหลมเป็นรูปตัววี. เมื่อมีโองานี้ลงมาก็เป็นที่น่า
ชัฎว่าเธอต้องปิดโอบุ คอและทรวงอกด้วยผ้าโพกผม มีหะดีษบทหนึ่งซึ่งบันทึก
โดยอิบนุอับบาส ผู้ถ่ายทอดหะดีษผู้มีชื่อเสียงว่าเป็นสิ่งบังคับที่ผู้หญิงจะต้องปก
ปิดทรวงอกและคอของเธอ⁵

ข้อยกเว้นประการแรกเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องปกคลุม ข้อยกเว้น
ประการที่สองเกี่ยวกับผู้ที่ไม่จำเป็นต้องปกปิดไม่ให้เห็น อย่างเช่น บิดา สามี
ลูก ๆ ฯลฯ

ผู้ชายได้รับอนุญาตให้ “มอง” ได้หรือไม่?

ในเรื่องนี้มีสิ่งที่จะต้องยอมรับและแยกไว้อย่างน้อยก็ในใจอยู่สอง
ข้อด้วยกัน ข้อหนึ่งคือ สตรีจำต้องปกปิดอะไร และไม่จำต้องปกปิดอะไร ถ้าเรา
พูดว่าไม่จำเป็นสำหรับสตรีที่จะต้องปกปิดใบหน้าและมือของเธอแล้ว จะสอดคล้อง
กับคำกล่าวที่ว่าผู้ชายควรลดสายตาของเขาลงต่ำหรือไม่? หรือว่ามีอะไร
แยกออกไป? นี่เป็นเรื่องที่ต้องพูดถึงแยกกันหรือไม่? เป็นไปได้ไหมที่ผู้หญิงไม่

จำเป็นต้องปกปิด ดังที่มีแสดงไว้อย่างชัดเจนแล้ว ในข้อบัญญัติทางกฎหมาย แต่กลับแนะนำให้ผู้ชายต้องลดสายตาของเขาลงต่ำ?

เราได้ทราบจากแบบอย่างชีวิตของท่านศาสดา(ช.ล.)แล้วว่า ไม่จำเป็นที่ผู้ชายจะต้องปกปิดศีรษะ มือ ใบหน้าหรือคอของเขา นี่หมายความว่าผู้ชายไม่จำเป็นต้องลดสายตาของเขาในขณะที่กำลังเดินไปตามถนนและมีผู้หญิงผ่านไป? นี่เป็นเรื่องสองเรื่องที่แยกกันและต้องอภิปรายแยกกันไป

อีกเรื่องหนึ่งก็คือ ในเรื่องอื่น ๆ นอกจากเรื่องที่เราได้กล่าวถึงแล้วว่า เป็นข้อยกเว้นซึ่งมีหะดีษกล่าวถึงและมีโองการในอัลกุรอานเองกล่าวถึงขอบเขตจำกัดไว้ คือ ใบหน้าและมือเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องปกปิดในเมื่อผู้หญิงจำเป็นต้องปกปิดส่วนอื่นทุกส่วน แน่ละเรื่องนี้มีข้อยกเว้นอยู่ว่าถ้าหญิงผู้นั้นมีอายุถึงขีดหนึ่งแล้วก็ไม่จำเป็นต้องปกปิด ซึ่งข้อนี้เราจะได้กล่าวถึงในบทต่อไป แต่โดยทั่วไปแล้วการคลุมผมของสตรีนั้นเป็นข้อหนึ่งในบรรดาบทบัญญัติของอิสลาม เป็นที่แจ้งชัดแล้วว่าการเปิดเผยผมให้ผู้อื่นเห็นนั้นอิสลามไม่อนุญาต การปกปิดคอ ทรวงอกแขนเหนือข้อมือขึ้นไป เท้า (ซึ่งยังถกเถียงกันอยู่) จากข้อเท้าขึ้นไปก็เป็นข้อบังคับของอิสลามเช่นกัน ในเรื่องนี้ไม่มีข้อขัดแย้งอะไร

แต่ยังมีอีกข้อหนึ่ง เราได้กล่าวว่าเราต้องอภิปรายแยกกันว่าการลดสายตาลงต่ำนั้นเป็นเรื่องที่ควรทำหรือไม่ ถ้าการมองนั้นมีลักษณะเกี่ยวพาราตีมองด้วยความคาดหมายว่าจะได้รับความสำราญ นี่ก็เป็นเรื่องที่ต้องห้ามอย่างชัดเจนทีเดียว ไม่เพียงแต่การมองดูคนแปลกหน้าหรือผู้ที่มิได้เป็น *มะฮฺรอม* เท่านั้นดอกที่เป็นเรื่องต้องห้าม แต่การมองดูผู้ที่ เป็น *มะฮฺรอม* ก็ต้องห้ามเหมือนกัน ถ้าบิดาจะเกี่ยวพาราตีกับบุตรสาว ก็เป็นเรื่องต้องห้ามและอาจเป็นบาปอันใหญ่หลวงด้วย เป็นที่ต้องห้ามในการที่พ่อสามีจะมองดูลูกสะใภ้ด้วยตณหา เป็นที่ต้องห้ามในการที่ผู้ชายคนหนึ่งจะมองดูผู้ชายอีกคนหนึ่งด้วยตณหา นั่นก็คือในอิสลาม ตณหาเป็นสิ่งอนุญาตให้เฉพาะคู่สมรสเท่านั้น และเป็นสิ่งที่ไม่อนุญาตแก่ผู้ใดอื่นใดที่ใด ๆ และรูปแบบใดอื่น

แต่ที่แตกต่างจากริชาซึ่งหมายถึงการดูซึ่งมิได้มีความตั้งใจในด้านกิเลสตณหาหรือการมองผู้อื่นอย่างตั้งอกตั้งใจจริง ๆ มันเป็นสภาพพิเศษซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายได้ นั่นก็คือเกรงว่าการมองนั้นอาจทำให้บุคคลนั้น

ไขว้เขวไปสู่สภาพที่ต้องห้ามได้ ถ้าเช่นนั้นการมองเช่นนี้ก็เป็นที่ต้องห้ามเหมือนกัน ไม่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องนี้

ดังนั้น ถ้าใครกล่าวว่าอนุญาตให้มองได้ ก็มีได้หมายถึงการมองด้วยตันทาหรือมองอย่างที่เกรงไปได้ว่าอาจนำไปสู่สิ่งต้องห้ามได้

ที่นี่เราจะอภิปรายถึงเรื่อง “การมอง” เรามีหะดีษซึ่งท่านอลี อิบนุ ญาฟิร น้องชายของท่านอิมามริชาเป็นผู้บันทึกไว้ ท่านถูกถามว่าผู้ชายสามารถมองผู้หญิงที่มีได้อุญาตให้เป็นของเขาได้ถึงจุดไหน? ท่านตอบว่า “ที่โบหน้า มือ และเท้าของเธอ”⁶ แน่นอนโบหน้าและมือเป็นที่อนุญาตให้มองได้แน่ชัดแล้ว แต่บัญญัติของกฎหมายมิได้มีคำสั่งในเรื่องเท้า

มีหะดีษอีกเรื่องหนึ่งเล่าถึงชายผู้กำลังเดินทางสิ้นชีวิตลง เผอิญในที่นั้นไม่มีผู้ชายที่จะอาบน้ำศพอันเป็นเรื่องจำเป็นให้แก่เขา หรือผู้หญิงที่เป็น *มะฮฺรอม* อยู่เลย แล้วจะทำอย่างไรในเรื่องการอาบน้ำศพ? นอกจากนั้นยังมีคำถามในเรื่องกลับกันนั้นด้วย คือเกี่ยวกับผู้หญิงที่กำลังเดินทางและสิ้นชีวิตไป โดยไม่มีชายที่เป็น *มะฮฺรอม* ที่จะอาบน้ำศพให้เธอ เมื่อมีผู้ยกคำถามทั้งสองนี้มาถามท่านอิมาม อิมามชาดิกตอบเรื่องแรกว่า “ผู้หญิงอาจแตะต้องและทำความสะอาดร่างกายของผู้ชายได้เฉพาะส่วนที่อนุญาตให้เธอมองดูได้เมื่อเขามีชีวิต” สำหรับสตรีที่สิ้นชีวิต ไปก็เช่นเดียวกัน ผู้ชายที่มีใช้ *มะฮฺรอม* สามารถอาบน้ำให้เธอ ได้ก็แต่เพียงร่างกายส่วนที่เขาสามารถมองดูได้เมื่อเธอยังมีชีวิตอยู่เท่านั้น ท่านอิมามกล่าวว่าถ้าพวกเขาแตะต้องโบหน้า และลำเฉพาะโบหน้าและมือทั้งสองข้างของเธอก็เป็นกรเพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องอาบให้ทั่วร่างกายของเธอ นั่นก็หมายความว่า เมื่อสตรียังมีชีวิตอยู่ บุรุษจะมองดูเธอได้เฉพาะที่โบหน้า และมือเท่านั้น⁷

เราได้พบคำกล่าวเช่นนี้ในหะดีษ ในหนังสือ *มุสตัมซัค* ซึ่งท่านอียาตุลลอฮฺ ฮะกิม ได้เล่าเกี่ยวกับท่านฟาติมะฮฺ (อ) หะดีษหนึ่งกล่าวถึงท่านซัลมานซึ่งเป็นสหายของท่านศาสดา (ช.ล.) ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเข้าไปในบ้านของเธอ และพบว่าเธอกำลังบดข้าวบาเลย์อยู่ และมือของเธอมีเลือดไหล หะดีษนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ท่านฟาติมะฮฺมิได้ปกคลุมมือและ ไม่เป็นสิ่งต้องห้ามที่จะมองดูมือของเธอ เพราะถ้าเป็นสิ่งต้องห้ามแล้ว ท่านซัลมานก็คงจะไม่มองดูและท่านฟาติ

มะฮฺ (อ.) ก็คงไม่ปล่อยให้มือไม่ได้ปกปิดอยู่อย่างนั้นดอก

หะดีษที่แท้จริงกว่านี้ก็คือหะดีษของท่าน ญาบิรซึ่งปรากฏอยู่ในหนังสือ กาฟี, หนังสือวะสะฮิล และหนังสือหะดีษที่ไว้ใจได้ทั้งหลายซึ่งอุละมาฮฺเป็นผู้เล่า ท่านญาบิรเล่าว่าท่านเข้าไปในบ้านของท่านฟาติมะฮฺ พร้อมกับท่านศาสดา แห่ง อัลลอฮฺ(ช.ล.) ท่านศาสดา(ช.ล.) ได้กล่าวว่าผู้ที่เข้าไปในบ้านของคนอื่นแม้แต่จะเป็นบ้านของมารดาของเขาเองนั้น ควรขออนุญาตจากเจ้าของบ้าน เสียก่อน มีข้อยกเว้นอยู่อย่างเดียวกันเท่านั้นคือเมื่อจะเข้าไปในห้องของภรรยา ไม่จำเป็นต้องขออนุญาต เมื่อท่านไปถึงบ้านของเธอ ท่านมิได้เข้าไปแต่ร้อง เรียกว่า “อัสลามูโลกุม ยาอะฮฺลุลบัยตุ” ท่านฟาติมะฮฺก็กล่าวตอบมาจากใน บ้าน ท่านศาสดากล่าวว่า “เธออนุญาตให้เราเข้าไปไหม?” ท่านฟาติมะฮฺตอบว่า “เข้ามาสิคะ” ท่านศาสดาถามว่า “เธอจะอนุญาตให้ผู้ที่มากับพ่อเข้าไปไหม?” ท่านฟาติมะฮฺตอบว่า “รอให้ดิฉันคลุมศีรษะเสียก่อนนะคะ” ครั้นแล้วเธอก็บอกว่า “เข้ามาได้แล้วคะ” ท่านศาสดาได้ถามอีกว่า “จะให้คนที่มากับพ่อเข้าไปได้หรือยัง?” ท่านฟาติมะฮฺก็ตอบว่า “ได้คะ” ท่านญาบิรกล่าวว่าเมื่อท่าน เข้าไปนั้น ท่านแลเห็นหน้าของท่านฟาติมะฮฺซีดเซียว “ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจ อย่างยิ่งเมื่อรูว่านั้นเป็นเพราะขาดอาหาร ข้าพเจ้ารำพึงกับตัวเองว่า “ดูซิว่า กาลิลีและธิดาของกษัตริย์อยู่กันอย่างไร แล้วก็บุตรของท่านศาสดาแห่ง พระผู้เป็นเจ้าของฉันบ้างซิ!”⁸

นี่แสดงให้เห็นว่าท่านฟาติมะฮฺมิได้ปิด ไบหน้าหรือมือของเธอ มิฉะนั้น แล้วท่านญาบิรคงจะมองดูไม่ได้

ในบรรดาหะดีษต่าง ๆ เรามีหะดีษอยู่มากมาย ซึ่งกล่าวถึงผู้ที่ถามท่าน อิมามและท่านตอบว่าผู้ชายจะมองดูต้นแขนและนมของผู้หญิงไม่ได้ มีกล่าว ไว้เช่นนี้ แต่ไม่มีที่ไหนที่พูดถึงไบหน้าและมือ

อีกเรื่องหนึ่งคือ การแต่ง*เอียะฮฺรอม* (เสื้อผ้าในเวลาทำฮัจญ์) ซึ่งมี ได้สั่งให้สตรีปกปิดไบหน้าของเธอ ดังนั้นเราจึงทราบว่าการปกปิดไบหน้านั้น ไม่ใช่ของจำเป็น เป็นไปไม่ได้ที่จะมีอะไรเป็นของจำเป็น(*วาญิบ*) แต่มิได้ห้าม ไว้ใน*เอียะฮฺรอม*

“จงให้พวกนางทิ้งผ้าคลุมลงมาปิดทรวงอก” โองการนี้ได้กล่าวถึง

ขอบเขตจำกัด โดยมีได้รวมไปถึงใบหน้าและมือ แต่อีกด้านหนึ่งบรรดาผู้ที่กล่าวว่า “การมอง” เป็นสิ่งต้องห้ามโดยสิ้นเชิงนั้น ได้ให้เหตุผลเช่นเดียวกับที่เราได้ให้มาแล้วว่าการมองบางส่วนไม่ใช่สิ่งต้องห้าม พวกเขาอ้างโอองการว่า “จงกล่าวแก่บรรดาชายผู้ศรัทธาให้ลดสายตาของเขาลง” ตอบว่าประการแรก โอองการนี้มีได้กล่าวว่าไม่ให้มองดูอะไร ประการที่สองโอองการใช้คำว่า *มิม* ซึ่งหมายความว่า “จากอะไรบางอย่าง” และประการที่สาม คำว่า *มัตฮุ* นั้นหมายถึง “ทอดลง” หรือ “ทำให้ต่ำ”

ยังมีหะดีษอีกบทหนึ่งซึ่งน่าจะกล่าวถึง และบรรดาผู้ที่กล่าวว่า การมองเป็นสิ่งต้องห้ามนั้นควรคำนึงไว้ ชายผู้หนึ่งได้เขียนจดหมายถึงท่านอิมามอัศการี (อ.) บอกท่านว่ามีผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งต้องการจะสารภาพอะไรบางอย่างและคนอื่น ๆ ต้องการฟังคำสารภาพของเธอเพื่อเป็นพยาน เธอจะต้องสารภาพอยู่ข้างหลังม่าน และให้คนอื่นฟังอยู่หลังม่านแล้วจะกล่าวว่านั้นเป็นเสียงของเธอได้อย่างยุติธรรมหรือ? ท่านอิมามตอบว่า “ไม่หรอก เธอต้องออกมานอกม่านเพื่อให้คนอื่นเห็นเป็นพยาน แต่เธอจะต้องปกปิดตัวเองจนเหลือแต่ดวงหน้าเท่านั้นที่เห็นได้”

อีกหะดีษหนึ่งซึ่งคนเหล่านั้นยกมาเป็นหะดีษที่มีผู้อ้างถึงอยู่บ่อย ๆ เรียกกันว่าหะดีษ *ซัดฮิสกาฟ* ซึ่งกล่าวถึงชายผู้หนึ่งซึ่งมาหาท่านศาสดาด้วยใบหน้าที่มีโลหิตไหลและกล่าวว่าเขามีเรื่องจะร้องทุกข์ ท่านศาสดา(ช.ล.ก็บอกให้เขาพูดออกมา เขากล่าวว่าเขากำลังเดินไปตามถนนในเมืองมาดีนะฮ์ และแลเห็นสตรีนางหนึ่งเดินมาทางเขา นางสวยงามมากและผูกผ้าโพกผมไว้เบื้องหลังศีรษะจึงสามารถเห็นทรวงอกของนางได้ ขณะที่นางเดินผ่านไป เขาก็หันหน้าตามมองดูนางเลยไม่ได้สังเกตเห็นว่ามีอะไรอยู่ข้างหน้า มีอะไรบางอย่างยื่นออกมาจากกำแพงเกี่ยวเอาหน้าของเขาเข้าจนเป็นบาดแผล จึงได้มีวะฮีย์ลงมาว่า “จงกล่าวแก่บรรดาชายผู้ศรัทธาให้ลดสายตาของพวกเขาลง” แต่ก็หมายถึงไม่ให้มองผู้หญิงแบบนั้น มิใช่หมายถึงผู้หญิงทุกคน โอองการนี้บอกว่า จะต้องปกปิดอะไร และไม่มากไม่น้อยไปกว่านั้น

เหตุผลอีกอย่างหนึ่งที่คนเหล่านั้นอ้างก็คือมีกล่าวไว้ในหะดีษว่า “มีอะไรบ้างหรือที่มีได้ถูกกระทำให้เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องจากการมองที่ไม่

ถูกต้องด้วยนัยน์ตา?” คำตอบก็คือว่า หะดีษนี้กล่าวถึงการมองด้วยกิเลสตัณหา ไม่ใช่เพียงแต่มองดูเฉย ๆ เช่นเดียวกับหะดีษซึ่งกล่าวว่า “การมองคือลูกศรของมารร้าย” แน่นอน ประโยคนี้หมายถึงการมองด้วยตัณหาเท่านั้น

มีอีกหะดีษหนึ่งที่ข้าพเจ้าอ่านมาจากหนังสือหะดีษของผู้ถืออิกญาฮ์สุนนี ซึ่งกล่าวถึงตอนที่ท่านศาสดา(ซ.ล.)กำลังเดินทาง บางทีอาจเป็นการเดินทางไปทำฮัจญ์ครั้งสุดท้ายของท่านก็ได้ ท่านให้อิบนุอับบาสนั่งไปข้างหลังท่าน อิบนุอับบาสเป็นเด็กผู้ชายหนุ่ม ๆ เขามองดูผู้หญิงซึ่งผ่านไปมาในชุดเอียะฮุรอมอยู่ตลอดเวลา ท่านศาสดา(ซ.ล.)ทราบว่าเขาทำดังนั้นจึงจับหน้าของเด็กหนุ่มให้หันไปเสีย อิบนุอับบาสจึงเริ่มมองดูจากทางนั้น ท่านศาสดาก็จับหน้าของเด็กหนุ่มหันไปเสียอีก

หะดีษนี้ผิดไปเมื่อมาจากต้นกำเนิดฝ่ายชีอะฮ์ ซึ่งกล่าวว่าอิบนุอับบาสเป็นเด็กหนุ่มที่สะสวยมาก และท่านศาสดากำลังขี่พาหนะไป ซึ่งอาจจะเป็นอูฐ มีหญิงคนหนึ่งจากเผ่าอาซามียะฮุมาถามอะไรอย่างหนึ่งแก่ท่านศาสดาและท่านก็ตอบ ครั้นแล้วท่านก็ทราบว่าสายตาของนางกำลังจ้องจับอยู่ที่ฟาซล อิบนุอับบาส และฟาซล อิบนุ อับบาส ก็จ้องดูนาง หะดีษนี้เล่าว่าท่านศาสดาจึงจับหน้าฟาซลให้หันไปเสีย พลางกล่าวว่า “หญิงสาวกับเด็กหนุ่ม ฉันเกรงว่าซาตานจะเข้ามา”⁹

คนเหล่านั้นกล่าวว่า เพราะเหตุนี้จึงเห็นได้ชัดว่าการมองเช่นนี้เป็นสิ่งต้องห้าม ไม่ต้องสงสัยเลย นี่คือการเล่นรัก และมันเป็นสิ่งต้องห้าม ชัยคุอันซารีกล่าวว่าจากหะดีษนี้จึงเป็นที่แจ่มแจ้งว่าไม่เป็นการบังคับที่หญิงจะต้องปกคลุมร่างกายตนเองและไม่เป็นการห้ามโดยทั่ว ๆ ไปในการที่ผู้ชายจะมอง มิฉะนั้นแล้วท่านศาสดาก็คงจะไม่มองดูเธอ แต่ที่ท่านมองดูเธอในขณะที่ตอบคำถามของเธอจึงได้เห็นว่สายตาของเธอจ้องจับอยู่ที่ฟาซล อิบนุอับบาส และสายตาของเขาก็จ้องจับอยู่ที่เธอ

อียาดุลลอฮ์ ฮะกีมได้เล่าถึงหะดีษอีกบทหนึ่ง ชายผู้หนึ่งมีนามว่าอลี อิบนุ ซาลาฮ์ ได้กล่าวกับท่านอิมามริชา(อ.)ว่า “ข้าพเจ้ามีปัญหาอย่างหนึ่ง ข้าพเจ้ามองดูผู้หญิงสวย ๆ และมันทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นสุข แต่ข้าพเจ้าไม่มีเจตนาร้ายประการใด” ท่านอิมามจึงกล่าวว่า “ไม่มีปัญหาดอกเพราะพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า

ย่อมทรงทราบถึงเจตนาของท่านดี และท่านไม่มีเจตนาร้าย แต่จงเกรงการ
กระทำที่ไม่ถูกต้องเถิด”

-
1. อัลกุรอาน 24:30 และ 24:31
  2. กافی เล่ม 5 หน้า 521 และ วะซาอิล เล่ม 3 หน้า 25
  3. เล่มเดียวกัน
  4. คัพซูลุรุล กุรอาน, ซาฟี, 24:31
  5. “มัจมา อัล-บะยาน” อัลกุรอาน 24:31
  6. กุรบัล อัสนาด หน้า 102
  7. วะซาอิล เล่ม 17 หน้า 135
  8. กافی เล่ม 5 หน้า 528 และ วะซาอิล เล่ม 3 หน้า 28
  9. ซอฮิฮฺ บุคอรี เล่ม 8 หน้า 63